

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Mgr. Jitky Zavřelové a soudců JUDr. Věry Šimůnkové a Mgr. Ing. Petra Šuránka ve věci žalobců **a) Ing. arch. T. B.**, bytem L., P., a **b) N. K.**, bytem T., P., obou zastoupených JUDr. Martinem Soukupem, advokátem se sídlem Římská 2575/31a, 120 00 Praha 2, proti žalovanému **Krajskému úřadu Středočeského kraje**, se sídlem Zborovská 11, 150 21 Praha 5, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 25. 2. 2014, č. j. 037259/2014/KUSK, sp. zn. SZ 026318/2014/KUSK REG/Pe,

t a k t o :

- I. Žaloba se zamítá.**
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**

O d ů v o d n ě n í

Žalobou podle části třetí, hlavy druhé, dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) dodanou do datové schránky soudu dne 6. 5. 2014 se žalobci domáhají zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 25. 2. 2014, č. j. 037259/2014/KUSK, sp. zn. SZ 026318/2014/KUSK REG/Pe, kterým bylo zamítnuto jejich odvolání a současně potvrzeno rozhodnutí Městského úřadu Mělník, odboru výstavby a rozvoje (dále jen „stavební úřad“), ze dne 17. 9. 2012, č. j. 5-1588/VYS/12/Va, sp. zn. Výst 1588/13/Va. Tímto rozhodnutím stavebního úřadu bylo žalobcům nařízeno podle § 129 odst. 1 písm. b) zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění zákona č. 167/2012 Sb. (dále jen „stavební zákon“) odstranění změny stavby spočívající v přístavbě jedné obytné místnosti s pultovou střechou propojené se stávajícím domem č. p. spojovacím krčkem na pozemcích st. p. a p. č. v k. ú. a obci D..

Žalobci zrekapitulovali dosavadní průběh správního řízení, v rámci něž jim stavební úřad nařídil odstranění stavby, proti čemuž se odvolali a současně požádali o dodatečné

povolení stavby. V návaznosti na to bylo odvolací řízení po dobu řízení o dodatečném povolení stavby přerušeno, nicméně žalobci byli v tomto řízení neúspěšní. Po právní moci zamítnutí dodatečného povolení stavby (21. 9. 2013) pak bylo pokračováno v odvolacím řízení a dne 25. 2. 2014 žalovaný vydal napadené rozhodnutí.

Žalobci namítají, že dne 1. 11. 2013 podali v souladu s ustanovením § 101 písm. b) zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“) novou žádost o dodatečné povolení stavby. Protože v původním řízení o dodatečném povolení stavby nezískali souhlasná stanoviska Městského úřadu Mělník, odboru školství a kultury, oddělení památkové péče (dále jen „památkový úřad“) a Správy Chráněné krajinné oblasti Kokořínsko (dále jen „správa CHKO“), přizpůsobili přístavbu požadavkům jejich zamítavých stanovisek a díky tomu památkový úřad vydal dne 11. 12. 2013 souhlasné stanovisko. S ohledem na nejasně specifikované připomínky správy CHKO (zde žalobci poukazují na požadavky na přezkoumatelnost formulované v právní větě rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 2. 2. 1999, č. j. 30 Ca 158/98-18, publikovaném pod č. 446 v časopise Soudní judikatura ve věcech správních č. 8/1999) se však změny jejího zamítavého stanoviska docílit nepodařilo, avšak žalobci dne 16. 4. 2014 podali žádost o potvrzení nebo změnu závazného stanoviska podle § 149 správního řádu k Ministerstvu životního prostředí. Stanoviskům těchto orgánů přitom vyčítají, že se citelně rozcházejí, aniž by správa CHKO blíže konkrétní dílčí problematické body specifikovala. Žalobci pak zdůrazňují, že žalovaný měl s ohledem na další řízení o dodatečném povolení stavby rozhodnutí stavebního úřadu zrušit, neboť není možné, aby zde bylo pravomocné a vykonatelné rozhodnutí ukládající odstranění stavby, jestliže v probíhajícím řízení o dodatečném povolení stavby mohou být nedostatky odstraněny a stavba povolena. V konečném důsledku by zde mohly vedle sebe existovat dvě pravomocná a vykonatelná, avšak naprosto protichůdná správní rozhodnutí.

Žalovaný naopak namítl, že žalobci vůbec neupřesnili, ochrany jakých práv se žalobou domáhají a zdůraznil, že pokud vědomě i přes nesouhlas dotčeného orgánu státní správy provedli nepovolenou stavbu, nenabyli žádných práv v dobré víře a nemají se tak čeho před soudem domáhat. Dále žalovaný upozornil, že žalobci porušením právních předpisů v průběhu správního řízení neargumentovali a žalovaný si žádné nezákonnosti není vědom. V napadeném rozhodnutí uvedl, že s ohledem na pravomocné zamítnutí žádosti o dodatečné povolení stavby nemá podle platné právní úpravy jinou možnost, než nařídít odstranění nepovolené stavby. Pokud jde o žádost žalobců ze dne 16. 4. 2014 o změnu závazného stanoviska, k té přihlížet nemohl, protože byla podána až 2 měsíce po vydání napadeného rozhodnutí. Navrhl proto zamítnutí žaloby.

V replice žalobci zopakovali, že zde od 1. 11. 2013 běží nové řízení o dodatečném povolení stavby, ačkoliv zde současně je pravomocné rozhodnutí o odstranění stavby. Žalobci činí veškeré kroky, aby stavba odpovídala požadavkům dotčených orgánů státní správy, a nesouhlasí s tím, že stavba byla provedena vědomě přes nesouhlas těchto orgánů. Přístavbu přizpůsobili a díky tomu památkový úřad negativní stanovisko změnil, správa CHKO však setrvala na svém nepřezkoumatelném zamítavém závazném stanovisku, v čemž žalobci spatřují rozpor s platnými právními předpisy, který vedl i k vydání napadeného rozhodnutí.

Ze správního spisu soud zjistil, že dne 26. 4. 2012 stavební úřad zjistil, že došlo k realizaci přístavby u roubeného domu žalobců. Po ústním jednání na místě samém, při němž žalobce neúspěšně argumentoval tím, že se jedná o stavbu zimní zahrady ve smyslu ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) bodu 5 stavebního zákona, kterou realizovali v letech 2009-2010 na základě závazného stanoviska památkového úřadu ze dne 23. 7. 2009, stavební úřad dne 8. 6. 2012 zahájil řízení o odstranění stavby. Na námitky žalobců reagoval památkový úřad, který poukázal na to, že zmiňované závazné stanovisko označilo záměr za přípustný

pouze za podmínky zpracování řádné projektové dokumentace, která bude předložena ke konečnému vyjádření, tj. nevyjádřilo se k přípustnosti stavby jako takové. Navíc namítl, že provedená přístavba ani neodpovídá předloženému záměru. Také správa CHKO upozornila, že přístavba byla provedena v rozporu s § 44 odst. 1 a 3 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění zákona č. 350/2012 Sb. (dále jen „zákon o ochraně přírody a krajiny“) bez jejího závazného stanoviska, ačkoliv se nachází na území CHKO Kokořínsko ve vesnické památkové rezervaci nejvyšší kategorizace, která vyžaduje nejprísnejší ochranu. Dne 17. 9. 2012 stavební úřad nařídil podle § 129 odst. 1 písm. b) stavebního zákona odstranění změny stavby spočívající v přístavbě jedné obytné místnosti s pultovou střechou propojené se stávajícím domem č. p. 21 spojovacím krčkem a zamítl námitky žalobce s argumentem, že se jedná o přístavbu domu podle § 104 odst. 2 písm. a) stavebního zákona, protože jí vznikla jen minimálně prosklená nová obytná místnost užívaná jako obývací pokoj s komínem a krbem, a nikoliv prosklená konstrukce zakomponovaná do fasády a hmoty objektu a i v případě zimní zahrady by byl nezbytný územní souhlas podle § 96 odst. 2 písm. a) stavebního zákona nebo územní rozhodnutí.

Žalobci se odvolali a k odvolání přiložili žádost o dodatečné povolení stavby. Polemizovali se závazným stanoviskem správy CHKO v kontrastu se stanoviskem památkového úřadu, který poukazoval na to, že s ohledem na odlehlé umístění se stavba výrazněji v prostředí vesnické památkové rezervace neuplatňuje a nemá na ni zásadní vliv. Poukázal na to, že stavba je v terénní prohlubni a není viditelná z veřejného prostoru, že byla v roce 2011 uvedena jako zdařilý příklad v publikaci o venkovských stavbách a že žalobce má dlouholeté zkušenosti s formulováním novotvarů v historickém prostředí či realizací rekonstrukcí v památkové rezervaci UNESCO, sám je obdivovatelem lidové architektury a tímto způsobem chtěl povýšit kvalitu bydlení v celém objektu, aniž by prováděl radikální zásahy do stávajícího interiéru budovy. Dokládal, že odchylky od dokumentace předložené památkovému úřadu jsou minimální a vysvětloval, že menší míra prosklení byla zvolena právě s cílem zachovat vhodnost začlenění přístavby do historického prostředí vesnické památkové rezervace. Žalobci současně požádali o dodatečné povolení stavby.

K odvolání se odmítavě vyjádřily jak památkový úřad (námitka nevhodných materiálů a odchýlného provedení), tak zejména správa CHKO, která zdůraznila, že nehodnotí samotnou architekturu přístavby, ale její kontext z hlediska stavebních úprav historických objektů na celém území Kokořínska a z tohoto hlediska přístavba zásadním způsobem narušuje dochované kulturně-historické hodnoty sídla a tím i hodnoty krajinného rázu a je v přímém rozporu s dochovanou architekturou regionu. Odmítla též tvrzení o umístění v terénní prohlubni a zmínila viditelnost přístavby z okolních lesních pozemků. Obec proti přístavbě námitek neměla.

Žalovaný odvolací řízení přerušil. Dne 17. 10. 2013 stavební úřad opět rozhodl o nařízení odstranění sporné přístavby, proti čemuž se žalobci taktéž odvolali (přičemž zmínili podání nové žádosti o dodatečné povolení stavby dne 1. 11. 2013) a toto rozhodnutí v autoremeduře stavební úřad zrušil pro překážku věci rozhodnuté. Dne 25. 2. 2014 pak žalovaný napadeným rozhodnutím zamítl původní odvolání, přičemž v odůvodnění se omezil na konstatování pravomocného zamítnutí žádosti o dodatečné povolení stavby, v důsledku čehož již neměl stavební úřad podle platné právní úpravy jinou možnost, než nařídít odstranění nepovolené stavby. Napadené rozhodnutí bylo žalobcům doručeno ve dnech 10. 3. 2014 a 17. 3. 2014.

Soud vyzval účastníky řízení, aby se vyjádřili, zda ve věci požadují nařídít jednání. Účastníci se v poskytnuté lhůtě nevyjádřili, a proto soud o žalobě rozhodoval podle § 51 odst. 1 s. ř. s. bez nařízení jednání.

Soud po zjištění, že žaloba je včasná, podaná oprávněnými osobami (žalobci jsou vlastníky odstraňované stavby) a směřuje proti rozhodnutí podléhajícímu přezkumu podle § 65 s. ř. s., přistoupil k meritornímu posouzení věci a dospěl k závěru, že žaloba je nedůvodná.

Předně musel soud odmítnout argumentaci žalovaného, že žalobci nemají žádná práva, která by mohli v soudním řízení správním hájit. Je samozřejmě pravdou, že ochrana vlastnického práva stavebníka černé stavby je významně omezena. Ústavní soud ČR (dále jen „ÚS“) v této souvislosti v usnesení ze dne 4. 3. 1999, sp. zn. III. ÚS 403/98 (U 19/13 SbNU 453), argumentoval, že *„Úvaha navrhovatele o tom, že nepovolenou stavbou vytvořil dílo, jehož vlastnictví podléhá ochraně, je chybná. Navrhovatel se pokusil obejít složité správní řízení, jehož výsledek by mu nebyl zřejmě příznivý a postavil správní orgány "před hotovou věc", spoléhaje na to, že stavebnímu úřadu nezbude nic jiného, než akceptovat status quo. Když se tak nestalo, dovolával se ochrany vlastnictví. Vlastnické právo je absolutním právem, které působí erga omnes. Ochranu je mu však možno poskytnout pouze tehdy, pokud bylo nabyto v souladu se zákonem, což se nestalo. Je nepochybně ve veřejném zájmu regulovat výstavbu obecně a v určitých lokalitách zvláště, a to v zájmu zachování životního prostředí či jiných obecně uznávaných hodnot, tedy v zájmu práv ostatních občanů. Dodatečné povolení neoprávněné stavby by mohlo být chápáno jako precedens a být návodem pro ostatní, jak obejít zákon.“* Tyto závěry ÚS totiž mají význam pro samotný meritorní přezkum v oblasti dodatečného povolování a odstraňování staveb, nejsou však míněny jako překážka samotného přístupu k soudní ochraně. Ačkoliv žalovaný může být přesvědčen o tom, že nařídil odstranění nepovolené stavby, tato otázka může být při vhodně zvolených žalobních bodech i předmětem soudního přezkumu, v němž může soud zaujmout i názor odlišný. Nelze tedy bez dalšího tvrdit zjevný nedostatek dotčení práv žalobců, neboť tato otázka může být předmětem zkoumání soudu.

V podané žalobě však žalobci závěr o nepovolenosti sporné přístavby nenapadli. Jejich argumentace totiž směřovala proti závaznému stanovisku vydanému správou CHKO pro účely řízení o dodatečném povolení stavby a dále proti možnosti nařídít odstranění stavby v situaci, kdy byla podána žádost o vydání nového rozhodnutí o dodatečném povolení stavby.

První žalobní argument je zjevně nedůvodný. Závazná stanoviska správa CHKO vydávala pro účely řízení o dodatečném povolení stavby, které je ukončeno samostatným rozhodnutím napadnutelným odvoláním a následně žalobou podle § 65 s. ř. s. V řízení o takové žalobě by pak soud mohl zkoumat v souladu s ustanovením § 75 odst. 2 s. ř. s. i přezkoumatelnost, zákonnost a správnost podkladových aktů ve formě závazných stanovisek. Aktuální žalobou však bylo napadeno rozhodnutí vydané až v řízení o odstranění stavby, v němž je třeba vycházet z pravomocného rozhodnutí zamítajícího dodatečné povolení stavby. Zpochybňované závazné stanovisko tak není v pozici závazného podkladu přezkoumávaného rozhodnutí podle § 75 odst. 2 s. ř. s., protože žalobci měli možnost jej napadnout v rámci jiné žaloby. V aktuálním řízení jej tedy soud přezkoumávat nemůže.

Úspěšná pak nemůže být ani argumentace podáním nové žádosti o dodatečné povolení stavby podle § 101 písm. b) správního řádu. To lze dovodit ze společných ustanovení obsažených v ustanovení § 102 správního řádu, kdy konkrétně odst. 5 umožňuje v novém řízení podle § 101 s účinky od zahájení nového řízení nebo v průběhu nového řízení pozastavit vykonatelnost nebo jiné právní účinky původního rozhodnutí. Má-li se tak stát na žádost účastníka, užije se obdobně ustanovení § 95 odst. 4 a 5. Podle odst. 9 pak platí, že novým rozhodnutím vydaným podle § 100 nebo § 101 písm. a) se původní rozhodnutí ruší; o tomto následku budou účastníci poučeni v písemném vyhotovení rozhodnutí; ustanovení § 99 platí obdobně. V ostatních případech nové rozhodnutí brání vykonatelnosti nebo jiným

právním účinkům původního rozhodnutí; nejsou-li účinky nového rozhodnutí zřejmé z jeho obsahu, určí vliv na vykonatelnost nebo jiné právní účinky původního rozhodnutí správní orgán.

Z právní úpravy ve správním řádu tak jednoznačně plyne, že v případě podání žádosti podle § 101 písm. b) správního řádu je původní rozhodnutí pravomocně zamítající dodatečné povolení stavby pravomocné a vykonatelné až do okamžiku, kdy vydání nového rozhodnutí zabráni vykonatelnosti původního rozhodnutí. Z toho platí výjimka jen tehdy, jestliže stavební úřad vedoucí nové řízení výslovně pozastaví vykonatelnost původního rozhodnutí již v průběhu takového řízení.

Žalobci netvrdí ani neprokazují, že by k datu vydání napadeného rozhodnutí, které je v tomto směru rozhodné (srov. § 75 odst. 1 s. ř. s.), již bylo jejich žádosti o nové rozhodnutí vyhověno (naopak sami uvádějí, že ještě po vydání napadeného rozhodnutí bojovali o změnu závazného stanoviska správy CHKO u Ministerstva životního prostředí) a ani netvrdí a neprokazují, že by k rozhodnému datu stavební úřad pozastavil vykonatelnost původního rozhodnutí. Je tak zjevné, že rozhodnutí stavebního úřadu ze dne 16. 5. 2013, č. j. 2-3498/VYS/12/Va, ve spojení s rozhodnutím žalovaného ze dne 28. 8. 2013, č. j. 127707/2013/KUSK, zamítající jejich žádost o dodatečné povolení přístavby bylo ke dni 25. 2. 2014 pravomocné a vykonatelné, žalovaný jím byl ve smyslu § 57 odst. 3 a § 73 odst. 2 správního řádu vázán a nemohl přihlížet k nejistému výsledku řízení o nové žádosti žalobců. Proto podaná žádost ze dne 1. 11. 2013 nemohla být důvodem pro vyhovění odvolání žalobců.

S ohledem na shora učiněné závěry tedy soud shledal, že žaloba je nedůvodná a proto ji podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.

O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalovaný byl v řízení plně úspěšný, žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti mu však nevznikly. Proto soud rozhodl tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 22. března 2016

Mgr. Jitka Zavřelová, v.r.
předsedkyně senátu

Za správnost: Alena Lébllová